

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Dumineca, Foi'a, cindu condeu ajutoriale. — Pretiu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere esterne 12 fl. v. a. pe unu anu său $2\frac{1}{2}$ galbini mon. sunătoria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r. si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 35.

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Telegrama.

Cernauti 16 Maiu 10 ore, sositu la una ora, 10 minute.

„Cu bucuria serbandu diu'a redestep-tarei romanismului, de pe Campulu liber-tatiei din Blasius, fiii romanimei din tiér'a superioara a lui Dragosiu si Marelui Stefanu salutu cordialu pre confratii sei din patri'a natale a nemuritorului Pumnulu In numele presentilor:

S b i e r a.“

Cernauti 16 Maiu, 1 ora.

„Fiii zelosi din frumósa Bucovin'a, des-
cendentii ai lui Dragosiu si Stefanu, parte
fostii discipuli nemuritorului Pumnulu, au
serbatu demnu memori'a dilei de 3 Maiu
1848. la care serbare au partecipatu si
doi copii, din patri'a lui sora.

Costinescu.“

Reactionari.

Este lucru cunoscutu, ca in statele constitu-tionale viéti'a politica are de arena parlamentulu, éra acesta se constitue din döue fractiuni prin-cipali: majoritatea ce este domnitória, si opusetiunea (minoritatea), care lucra totudéun'a spre a se pre-fafe prin inmultirea membrilor ei in majoritate si a deveni domnitória.

Intre aceste döue fractiuni extreme, litigante, se afla in parlamentu, — si respective si afara din parlamente, in midinloculu populatiunei statului, forte multi barbati éminenti, cari dupa convictionile loru nu se potu legá de nici un'a din mentionatele fractiuni ori partite litigante, pentruca patriotismulu loru e mai pre susu decatu patriotismulu partialu al litigantelor fractiuni. Acesti barbati tienu de binele statului intregu, mai multu decat u binele si de interesele unei ori altei fractiuni particulari; — spiritul loru nu su-fere catusiele disciplinei de partita sub orice con-ditiuni si giurstari; elu este liberu de tendinti par-ticulari, si se opune uneori unei, — alteori altei din fractiunile principali, dupa cum una ori alta din ele, — in ambitiunea ori egoismulu ei partialu, apuca a merge pe cali, cari o departa dela: „ju-stitia regnorum fundamentum.“

Acésta parte din membrii parlamentelor resp. acésta parte a populatiunei statului, de si de regula forte numerósa, — ba amu poté dice pre-ponderanta, — nu forméza una partita disciplinata si organisata; impartialulu si nobilulu ei spiritu patriotic, naturalmente se incerca numai a moderá si paralisá ambitiunea si egoismulu partitelor, — si de regula o rumpe momentanu cu ambele; — se intielege numai pana atunci — pana candu par-tile litigante si vinu éra in fire a poté judeca cu ratiunea deplina, — neurbata.

Pentru aceea patriotismulu adeveratu devine adese ori a fi martirismu, devine urgisitu si bat-jocuriu, devine victimă, ce germanulu esprima cu

cuvintele: „die schlechteste Partei ist die, — kei-ner anzugehören, (adica cea mai rea partita i, ce nu se tiene nici de una.)

Acolo, unde corona sta ca autoritate suprema a statului de asupra partitelor principali, — si in acésta calitate midiulocesce intre ele, le reguléza conduit'a, le abate dela cali pericolóse intregului statu, le moderesa poft'a de a inghitu interesele statului pentru scopurile partiali pro-prii, — sau dupa giurstari le infrena, candu asuprescu pe alte partite ori corporatiuni ale statului mai debili, — in drepturile loru naturali si le-gali, — acolo dicu: se intalnescesce patriotismulu li-beru de catusiele disciplinei partiali, adese ori cu chiamarea, ce naturalmente are se im-plinéscă corona la atari casuri si evenimente; — pentru aceea barbatii de acestu spiritu patrioticu independente de disciplin'a unei, ori altei din par-tite, se numescu de acelea: reactionari, adica contrari scopurilor si tendintielor partiali ale loru. —

Mai in dilele trecute amu avutu ocasiune a fi presente la urmatorulu dialogu intre doi amici:

Dta deakistu esti?

Nu suntu deakistu, pentruca deakistii suntu prea fanatici maghiari, — decat u pota fi si buni patrioti unguri.

Apoi der' tieni pe langa Tisza ori Madarász? Cu aceia si mai pucinu; ei stau si astadi in 1849; si eu suntu pentru dinastia si monarchia austro-ungara; — apoi maghiari fanatici suntu si ei, ca deakistii.

Ei inse manifestéza mai multa libertate facia cu nationalitatile nemaghiare — ungare!

— Pana suntu in minoritate, — devenindu a forma majoritatea domnitória, negresitu, ca voru lasá deakistiloru cadiuti gloria de a fi protectorii nostri, — si asia in infinitum. Dracu ori dia-volu totu un'a.

Vré se dica: Dta esti reactionari?

Audiendu omulu meu acestu epitetu se spa-ria!! si era tragicomicu a vedé cum se ieau pe cu-gele, — ore nu a comisu ceva crima.

Eu din parte-mi mi-amu propusu atunci a i-spune prin gur'a „Gazetei Trans.“ — ca a fi re-actionarin in acestu intielesu patrio-ticu nu este nici crima nici rusine, — ci este onore.

Spiritulu liberu de catusiele disciplinei parti-telor estreme este aceea, cu care se salvéza sta-tele de apunere. — Sp. F.

Brasiovu 16 Maiu. Tocma primim u-nu mai acum spre publicare in frunte:

Program'a,

pe basea careia s'au infratit romanii, maghiarii si germanii (nesasi) din Brasiovu in 22 Aprile 1871.

I. Romanii, maghiarii si germanii din Bra-siovu se lega intre sene, a pasi pe viitoru soli-dariu in tote afacerile loru locale pe basea prin-ciului de egalitate nationala.

II. In interesete generale ale nationalitatilor din patria si ale patriei comune s'a purcesu la in-chiarea fratietatii din punctulu de vedere, ca toti in unire se conlucre solidariu spre a aplana, dupa pu-tintia, diferintele ce există intre nationalitatatile patriei, fiindca amu devenit u acea convingere,

ca numai impartiendu, nu numai sarcinele ci si drepturile, de o potiva intre toti locuitorii, fia ei de orice nationalitate, se poate asigurá viitorul tare si ferice alu patriei.

III. Spre efectuarea acestei programe s'a a-lesu cate unu comitetu din fiacare nationalitate in-fratita, care, dupa ce si primitu s'a aflatu de bunu, s'a si subscrisu.

Presiedinti:

Lemeni m/p. Ios. Puscariu m/p.
Adolf Kenyeres m/p. Franc. Vizy m/p.
Wilh. v. Fehrentheil m/p. L. A. Simiginovicz.

Notari:

„Nemere“ din 16 Maiu inca publica program'a acésta dela 22 Aprile. Cumca nu e subscrisa de comitetul prov. de atunci, ci de presiedintii altor trei comitete nationali, cau'a e, ca numai acum, mai tardiú s'au formulatu si subscrisu, dupa ce s'au organizatu comitetele de actiune in-fratita. —

Va se dica, in-fratirea maghiarilor, romanilor si germanilor nesasi, ca unii, ce suntu de un'a si aceeasi sorte aici in-sasime, e indreptata in contra egoismului suprematisatoriu alu sasilor. In comi-tate ince in contra suprematiei maghiare romanulu cu cine se va infrati?! Mai antaiu der' recunoscerea drepturilor perfectu egale prin legislatiune, apoi fraternisarea va fi nu subversiva si partiale, ci generale. —

Brasiovu 15 Maiu. „Pronunciamentulu“ din Blasius, dupa una treime de ani de lupta poli-tica nu se dete uitarii in cuprinsulu lui pana in diu'a de astadi de catra nici unu sufletu de romanu, care lu luá de credeu politieu alu natiunei romane din Transilvania, dupa cum se vediu si din marturisirile improcesu-tilor facute in Tergulu Mu-resiului; numai incatu privesce formalitatile lui veni „Albin'a“ in Nr. 29, aratandu-si nemultumirea, in catu ei privesce forma, cu cuvintele:

„Ce ne a nemultiamitu si chiaru ne a su-perat, in cunoscutulu Pronunciamentu dela Blasius, a fostu, ca-ci acol'a, in locu de a se face prin adunari publice, convocate dupa forme legali, pen-tru ca astfelui se aiba o valore si logica, si politica, si morale — necontestabile, precum se combinară si statorise acésta chiaru cu noi si la noi aici, — se fece ca pe furisissu, cu ocasiunea unei petreceri private, la unu maialu, intre pocale.“

„Acestu enunciatiu“ trase dupa sene unu res-punsu din Blasius, publicatu in „Albin'a“ Nr. 34, intr'unu art. titulat: „Chiarificatiuni despre pro-nunciamentu“, si care „Alb.“ lu numesce dupa cu-prinsu: „Apelulu presentelui la viitoru“, respänsu lu reproducem si noi, fara expresiunile ce dice „Alb.“, ca le esmisse, in urmatorele:

Blasius 28 Aprile 1871.

Dle Redactoru! Te rog, ca pentru restabili-re adeverului se binevoiesci a da locu pucineloru si ce urmeaza.

In revista dilei dela 14 Aprile, publicata in „Albin'a“ Nr. 29, se afirma, cumca pronuncia-mentulu se fece ca pre furisissu, — la unu maialu, intre pocale.

Multe s'au scrisu din cõce si din colo asupra pronunciamentului, der' intre tote cate s'au scrisu, nu sciu se fia fostu rateciri mai mari, ca cele din locul citatu.

Nu -mi vine in cugetu, Dle Redactoru, a pre-pune, cumca autoriu acelor aserte ar' fi condusu

de spiritul de a retrectă și de consideră literarile ale caror fapturi altii au fostu: din contra manecu din stupor, cumea, dorerei calumniei reușite și stăpionului mai vîrtoșu i s'au intiparit în memoria, decat relațiunile fideli, ce diuariile române dintru acela timpu au adusu despre urdirea pronunciamentului. (A se vedea „Gazetă“ (38), „Federatiunea“, și după aceste „Romanul“ și alte diuarie române din 1868.)

De aceea notezu aici următoările fapte ne-indoite:

1. Adunarea dela 15 Maiu 1868, cu adeverat, nu s'au insinuat la Pechy-voda, dăr' s'a insinuat la judele procesualu din locu, — prin urmare nu s'a tienutu pre furisia.

2. Adunarea dela 15 Maiu 1868 n'a fostu una adunare pentru petrecere, ci una adunare serioză, tienuta înainte de prandiu, de catra ómeni deplinu trezi, mare parte nemancati și nebeuti în diu'a aceea.

3. Adunarea dela 15 Maiu 1868 n'a avutu a face nemicu cu maialulu, nici in ceea ce privesc personale, nici in ceea ce priyesce locu. Ca maialulu a fostu alu studentilor, ér' adunarea s'a tienutu de barbati, cari toti scuturasera pulverea scolastica, și inca unii forte de multu. Maialulu s'a tienutu in padurea, ce se numesce Nisca, ér' adunarea s'a tienutu in Blasius.

4. In localulu unde s'a tienutu adunarea, nu s'a vediutu si nu a fostu nici unu pocalu de vinu sau de alta beutura spirituoșă, — prin urmare nemicu se se fia facutu, dăr' nici nu s'a potutu face intre pocale, pentruca nu a fostu nici unu pocalu.

Acestea spre restabilirea adeverului, si pentru a satisface pre aceia, cari au luat partea la adunarea aceea și cari facundu pronunciamentul au cugetatu, ca -si plinescu una dorintia de români si civi, ér' acum se vedu loviti prin denaturari/ ivite, unde nu ar' fi visatu.

Primesce, Dle. Red., asecurarea destinsiei mele considerari.

I. M. M."

Déca erá timpu a se poté face acelu pronunciamentu mai pe indelete si déca in Transilvani'a, care inca totu diace si pana astadi in stare escepționale, se potea spera vreo concesiune la tienerea unei adunari generali, atunci s'ar fi potutu chiama d. e. din totu satulu puru romanu cate doi si din cele mestecate cate unu representante cu plenipotentialitate de mandatari, inse scie „Albin'a“, prea bine, ca cine nu afia cu cale adunarea unui congresu national, care se ceru din partea Blasiului, fara a afa censimtu — si resultatu. — Dér' apoi cate mii de intelligentia de ambelor confesiuni nu l'au subscrisu? Déca nu erá, cum marturisn la Tergulu Muresiului, una esentia din tóte actele nationale, ar' fi remasu ignorat, si atunci, i s'ar poté sgaria urmele, dăr' imposibilitatea nu da dreptu nimenui a carti, unde are a admira resolutiunea si abnegatiunea pe timpu că acela. Apoi, catu la istoria lui, se insiela „Albin'a“. — Timpuri mai libere voru descoperi totulu. — Va mai astepta pucintelui „Albin'a“, fara a deroga pana atunci catu de pucinu aetului. — Acum avem se judecamu si criticiam program'a de susu a infratirei brasovene?!

Insultele aruncate prin teneri asupra betraniloru.

„Albin'a“ romanescă in Nr. seu 36 din 29 Aprile (11 Maiu) intr'unu articol titulat: „Unu morbu socialu“, vorbindu despre unele insulte si calumpii scării aruncate de judele Josif Popoviciu dela Aradu in fața domnului deputatul Borlea, cunoscutu natiunei atatu că barbatu de caracteru solidu, că functionariu de frunte, că deputatul intelectu si ciregioșu, catu si că romanu adeverat, face cu acesta ocazie ceteve expectoratiuni, care dora nici odata n'au fostu asia necesarie că tocma in timpurile noastre, candă mai lipsește inca numai atata, că unii teneri se pună revolverulu in peptulu parentilor proprii, că se i desbrace de vestimentu, precum a facutu afurisitulu Chamu cu tata-seu Noachu, că se i ie de peru si se i arunce pe usia afara, că se i scuipe in facia precum scuipe jidovii pe profetii loru, că se le dica: noi tenerii v'am invetiatu pe voi carte si noi, v'amu datu si ve damu panea de tóte dilele, éra

nu voi negati scosu pe noi din debitoce, din sclavia si din seracia.

Ore cindu voru fi ei betrani, de voru mai fi vreodata, cum ii voru tracta fiii loru pe densii? Ei semena ventu: voru secara de sigura furtuna si orane. Ei publica supra betraniloru pasquille se scrise in limbagiu de carciuna; acele pasquille se voru preface in blastemu preste capetele loru si ale fililor loru.

Déra se trecemu la cele ce dice „Albin'a“ despre acestu morbu afurisito:

„Amu fostu si noi junii, si că atari, ne-amu facutu si noi observabili prin aspiratiunile noastre nationali; dăr' noi pururiă ni amu cautatu si aflatu basele de manecare, chiaru de ambițiune, intru' a onoră, a laudă si limită pre — veteranii luptatori; déca atunci, intre noi s'ar fi gasit uunu, carele se vré a cutesă a carti cu limba murdara asupra unui Murgu, Baritiu, Laurianu, Maiorescu, etc., acela de sicuru nu mai era suferit in societatea nostra; chiaru si astadi, după ce adauaseră studia de inca 20 de ani, si după ce s'orstea ne dusa se facemus experientie practice mai multe decatul altii, ori catu se diferescă in multe privintie parerile si chiaru convictiunile noastre de ale celor mai betrani, in criticele noastre, cindu tocmai suntemu necesitatii a le face, nu scimu se alegem spresiuni destulu de fine si modeste, că nu cumva se i varamu pre anteluptatorii nostri de mai înainte: — astadi junii aspiratori la rol'a de conducatori, parte mare -si cauta basele de védia, popularitatea — intru a injură catu mai multu pre cei mai betrani din lupta: critică loru — suntu barfele ordinare, mintiunile cele mai gretioșe, o limba bruta si cruda; si — ei gasescu unu publicu, loru -si asemenea, carele ii aplaudă, si mai gasescu unu publicu, destulu de indiferente, carele ii sufere!!

Aici este reul; reul este unu morbu socialu epidemicu, o ciuma ce ni amerintia moral'a poporului, ni pericleta viitorulu natiunei.

Acestu reu — trebuie sterpitu; morbulu trebuie vindecatu.

Espreziunile dului Ios. Popoviciu, atatu suntu de ordinarie si proste, inca nu le amu poté publică, fara că ele prin insasi firea loru se degrade pre dlu Ios. Popoviciu in ochii fiacarui omu de omenia.

In astfelu de casuri, — clasele mai alese ale societatei au o procedura propria; — nu scimu, déca dlu varamatoriu o cunosc; noi — vrendu a lu erută, nu i vomu spune-o asta data; atat' amu vré se pricpă inse si densulu si cei ce dora i ar' aproba pasirea, ca — multu s'ar insielă, déca ar' crede, cumca in astfelu de atacuri ordinare si brutale — ar' poté se aiba locu provocatiuni si satisfactiuni cavaleresci; feresce Domne!

In Anglia de cindu societatile cele bune s'au pusu a lucra in generalu contra duelului, s'a introdusu si se observa si pentru atacurile si varamarile cele comune — acea pasire, ca unu arbitriu comunu, dechiara de odata, cumca „N. N. a calatoritu in strainatate“; prin acesta parola varamatoriu este pentru una lungu timpu eschisul din societatea buna, si — ori unde ar' incercă a se infacișia, este intempinatu cu parola: „N. N. a calatoritu in strainatate!“ — astfelu este constrinsu a se retrage.

In casuri de repetiri si de varamari brutale si de portare cinica: varamatoriu este declaratu de — „mortu“ si omu de omenia nu mai dă man'a cu elu, nu mai siude la o mésa cu elu, nu mai sta de vorba cu elu.

Astfelu practicii anglui tindu a sustine moșra si bunacuvint'a in societate.

Junii nostri, cari prin moduri nemorale si brute — tindu a deveni conducatorii natiunei si a se face celebri, nemoritori, — fia buni si mai moderezese; ca-ci mesur'a rabdaroi este plina pana la redundare, si — tare ne temem, ca — betrani, cuprinsi in grelele lupte cu dusmanii esterni, spre a scăpa de atacurile infame de intru, de odata

voru pune poporului alternativa: „să pre noi sau pre ei!“

Apelam la toti românii de spirit si de anima!

Causa dotatiunel

parohiei gr. catolice din Sibiu.

Cestiunea dotatiunei acestei parohii, despre carea se atinse si eu alte ocazuni, in acestu diuariu, se agităza acum de vr'o 11 ani. In atatu amară de timpu a trecutu prin diverse faze, inse fara de a poté esperă vreunu resultat favoritoriu. Pana la apararea articulului dietale de lege LIII din 1868, cestiunea se decide in sensu negativu, sub cuventu, ca dupace parochia rom. cat. din locu e dotata dela cetate, pe partea parochiei gr. cat. propter nexum unionis, nu se poate pretende dotatiune dela cetate. Acum acestu argumentu, facia cu dispositiunea chiara a §-lui 23 din art. de lege LIII din 1868 nu mai poté ave valoare si aplicare. Prin urmare comunitatea sibiiana, fu indrumată din partea ministeriului reg. ung. de cultu si instructiune, că atins'a causa se o pertracteze conformu §-lui amendentu. Fiinduca, pre basea citatului §, dupace parochiele celor alalte confesiuni de aici, suntu dotate, are totu dreptul si parochia gr. cat. a cere dotatiune, că totusi nici, facia cu dispositiunile precise ale legei, se nu se satisfaca justei noastre dorintie si cereri, se facu incercari de a, afă motive (!) respective de a se procură unele date statistice, — cum se dice — pre basea caror'a, dora ar' succede a se delatură si acum dotatiunea cerută, care ar' fi acele date, apriatu nu le potem sci, fiinduca noue, nici odata nu ni s'au impartasit actele respective ale comunităței, că se ne potem face reflecțiunile. In dilele trecute inse, — cum suntem informati totu in legatura cu cestiunea dotatiunei, — ni s'a facutu intrebarea, ca cati princi de alte confesiuni frecuentăză scol'a nostra popularia gr. cat. si catu e numerulu totalu alu pruncilor de scola? O cestiune misterioșă acăstă, déca se aduce in legatura cu dotatiunea parochiei, ca-ci dupa parerea nostra, cestiunea, déca frecuentăză ori ba scol'a pop. gr. cat. si princi de alte confesiuni aici, intr'un'a cetate, unde tóte confesiuniile se bucura de scoli confesionali proprii si inca cu multu mai bine dotate de catu a nostra, nu se poté aduce in legatura cu caus'a dotatiunei parochiei de aici. De altmintrele ora cum se voru incercă respectivii a suci si resuci acesta causa, aceea inse remane adeveru pururea constatatul, că dupace poporenii gr. cat. de aici, inca porta a proporțiune tóte sarcinile publice de statu si comunale, contribuissu cu avere si soldati etc., atatu pre basea §-lui 23 de lege susu-citatu, catu si pre basea dreptatei si ecuitatei, au totu dreptul, a cere, că in măsura drépta, se participe si la beneficiale comunali.

De langa Cibinu 2. Maiu 1871.

La cestiunea infinitiarei academiei române de drepturi.

Barbatii nostri de incredere, cum scimu, inca pre la anii 1849, 1850 si 1851 se incercasera a exoperă pre spesele statului infinitiare unui institutu mai inaltu de cultura, respective universitate ori academia, dăr' acele incercari, cum erași scimu, remasera fara de rezultat. Doyada invederata acăstă, cumca mai înainte de tóte se ne cautam fontanele de ajutoriu la noi insine, in poterile de vietă a natiunei nostra. A venitul deci timpulu, că denarii adunati cu sudorela nostra, se i folosim bine pentru interesele noastre, pentru fii, nepotii si urmasii nostri, pentru crescerea si cultur'a natiionale a junimii nostru, a acelei junime, carea la timpulu seu, fiindu petrunsa de conscientia deminitatei si onorei natiionale, se devina resoluta luptătoria pentru binele poporului, patriei si statului.

Si apoi, cine va poté negă, cumca dora o academia romanesca de drepturi n'ar fi unu factoriu eficace pentru sustinerea si aperarea onorei natiionale, atatu facia cu alte natiuni mai favorite de sorte; catu si facia cu presente si viitorulu nostru natiional. Cine va poté negă, cumca o academia de drepturi, nu este factoriulu celu mai important pentru avantarea natiunei la o cultura mai inalta? ca-ci fara de unu institutu mai inaltu de scientia, cum dicea odinioara unu barbatu luminatul alu nostru, natiunea romana, nu va poté sta alatur ea cu natiunile conlocuitorie, fara de unu statu institutu mai inaltu de cultura, natiunea mai alesu in timpurile noastre, nici ca poté ave garantia secură pentru viitorulu si prosperitatea sa, nici se-si

sustinea vădia înaintea lumiei culte și luminate, bănci se progresează alătura cu alte națiuni pe calea fericirii.

Ne place deci, a speră, ca cestiuanea înființarei amentitei academie romane va fi imbrăcuită cu caldură animei romane, de toti fi națiunii noastre, și astfel, emulându cu totii pre unu campu de activitate atât de salutar, vomu veni în ajutoriul redicandului edificiu de cultură națională mai înaltă, că asia se ne potem dă săma de faptele noastre atât facia cu prezentul, catu si facia cu viitorul și urmășii nostri. —

Blasie în 8 Martiu 1871.

Comitetulu constituut in Blasiu cu misiune de a culege ajutoria binevoli pentru raniții francezi, pentru vedovile si orfanii celor cadiuti in luptele cu germanii, voindu a-si termina activitatem sa, si catu mai curundu a-si dă computul său final, in siedintă sa din 30 Aprilie a decisu se provocă toti aceli onorabili domni, cari primira dela acestu comitetu căle de subscriptiune, si inca nu le au retransis, că acele impreuna cu resultatul culegării se le retramita pana in Duminecă Rosaliilor. Chiartă si căle de subscriptiune, ce voru fi remasă gălă inca suntu de a se retramite.

Totu in siedintă ameptita se decise a incunoscintia maranemosii contributiori si despre sumele, ce s-au tramsu la loculu, pentru care erau destinate, si a se publică adeverintele despre primirea acelor.

Asia in 18 Februarie s-au tramsu la adresă a d. vice-consulatului republicei franceze Em. Picot sum'a de 400 fl. v. a., 60 franci in natura, 5 galbeni si 4 fl. v. a. totu in natura. — Eri in 24 Martiu a. c. s-au tramsu 600 fl. v. a., impreuna unu pacu de scame si carpe fine de 10 puncti.

Despre ambele sume s-au primitu uranțorile adeverintie scrisă cu mană propria in limbă romana:

Adeverintia de primire.

Subsemnatulu vice-consulu alu republiei franceze in Temisiōra amu primitu dela dd. M. Moldovanu si Nic. Solomonu in numele comitetului constituut in Blasiu, sum'a de:

400 fl. (patru sute) florini v. a. in carta;

60 franci in aur;

5 galbeni;

4 fl. v. a. in argintu, carele suma o voi tramețe catu se poate mai curundu la unu comitetu francez, eu scopulu indicatu in scrisoarea delegatilor comitetului din Blasiu.

Temisiōra in Aprilie 1871.

(L. S.)

Picot m/p.

Adeverintia.

Subsemnatulu amu avutu onore de a primi dela dd. M. Moldovanu si N. Solomonu, delegati ai comitetului constituut la Blasiu pentru ajutarea nefericitoru francez, sum'a de 600 (siese sute) de florini v. a., pe care o voi tramețe, catu se poate mai curundu la unu comitetu înființat in Franția in scopulu indicatu de dd. contributiori:

Temisiōra in 6 Aprilie 1871 st. n.

(L. S.)

Picot m/p.

Adeverintia.

On. d. vice-consul tramițindu aceste adeverintie, în ambăi compitive pline de expresiile cele mai cordiale face de detorintia acestui comitetu a esprime in numele său catra toti domnilii contributiori recunoscintia să pentru partea, ce au luat la suferintele poporului francez, și pehtru generositatea, cu care au contribuit spre alinarea răcelor. — care detorintia placuta comitetulu prin acesta o si implinesce. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. Proiectulu min. Hohenwart pentru latirea autonomiei provinciale, a cadiuț in 9 Maiu, cu 88 in contra la 58 voturi, cu trecrea preste elu la ordinea dilei si eas'a deputatilor senatului imperial a intrat in actiune, luându initiativă pentru alegeri directe. Constitutionalii nemti dera nu voru a suferi năcăuirea, că se nu fia apă ei de asupra, de si dietele loru provinciale ar fi avutu asemene dreptu de autonomia si de initiativa la legislatiune, cu totu, ca acestu proiectu supuinea dietele la unu veto alu senatului.

Acum propanerea pentru autonomia Galiziei, resolutiunea galitiana, vrea da poloniilor una autonomia mai estinsa, decatul se dă prin proiectul

de susu la celealte diete, si cu ocasiunea presențarii proiectului tirolezii, galitianii, bucovinenii si slovenii pretenseră a se da acesta propunere la comisiunea constitutionale. Petru mai propuse, că totu asemene concesiuni, cum se facu in propunerea galitiana, se se dă si la totu celealte provincie. Prin urmare aceasta cestiuane va releva multu valoarea principiului federalisticu, fara de care pacea interna in monarhia intrăga nu se va potă consolida. — Indesertu se facu atatea probe si cu trialismu, că se mai ajute si polonii la suprematisarea rutentilor si cine mai scia, deca nu si a bucovinenilor, deca se voru lasa tereti de unelturile seculare ale națiunii acelui aristocrate, cum se terescu si neofiti politici ai aristocratiei maghiare la: na nemica, tiene bine.

Cronica esterna.

Desbaterea in camerei Italiei asupra adresei camerei romane.

D. presedinte: Me simtu foarte multu onoratu de a pute se me constitui astazi interpretul camerei, esprimendu viu'a satisfactiune, cu cari noi toti primim aplausele si salutarea ce ne tramește de pe tierii Dunarei unu populu frate. Populul roman, si prin urmare representantii sei, nu părțeau se nu se bucură că si noi insine de inviare a cetății România, capitala Italiei, de unde si densii -si traguri gloriosi si antică loru origine.

Primindu acestu sentimentu de suvenire filială, reprezentatiunea națională italiana tramește în schimbu poporului roman salutarea sa afectuoasa si fratrească (foarte bine).

D. Guerrieri Gonzaga. — Cu totu expresiunea sentimentelor noastre, ala caroră interpretul să facu onorabilul nostru presedinte, credut că si camerei insasi trebuie să declare simphathia si recunoșcentia ce a produs in animele noastre adresă acestei nobile națiuni.

Propriu că presedintele nostru se fia insarcinat de a numi o comisiune, care se aiba de obiectul a redige unu proiectu de responsu, care va fi apoi supus la votul camerei (adesiune).

D. comite Ioachim Rasponsi: Imi pare inverderat, ca la unu actu plin de atată curtenia si asia de patrioticu că acela alu camerei deputatilor din București, nu se poate respunde decatul totu printu unu actu simpathicu si de curtenia.

Nu potu dera decatul se me asociez la propunerea onorabilului d. Guerrieri si formulasemu deja o ordine de dă in sensulu acesta. Voi face numai a se observă, ca se prezenta o impregnare, care ne pune intr'unu felu de incurcatura, in ceea ce privesc corpulu, catra care vomu trebui se adresam respunsulu nostru.

Cameră deputatilor României sa disolvă. Catra cine dă' trebue se tramețu noi multjamilile noastre.

Credut, ca presedintele nostru va trebui se numește o comisiune cu insarcinarea de a redige mesagiul, si acestu mesagiul se fia tramsu la București indata ce reprezentatiunea națională se va intreni.

D. Massari: Parlamentul totu există.

D. A. Billia: Asă voi se simplifică cestiuane. In locu de a se numi o comisiune, voi cere că presedintele se binevoiescă a se insarcină de a repunde la 'adresă parlamentului romanu.

D. Guriéri-Gonzaga: N'amu nici o obiectiune de facutu la propunerea onorabilului d. Billia, fiindu inteleștu ince că adresă se fia votata de camera.

D. presedinte: Dece nu se opune nimeni, biroul presedintiei se va insarcină cu redactarea adresei si o va comunică apoi camerei. Acesta adresa va fi apoi transmisa camerei deputatilor din România prin midiułocirea ministerului afacerilor straine, indata ce acea camera se va intreni. —

„Democratia.“

Se asecura, că min. de externe Visconti-Venosta a tramsu una depesă circulară pe la acreditatii sei, in care si arata vatașarea, ce i se facă prin deputatiunile din Anglia, Austria, Bavarie, Belgia primite de Pap'a.

Rom'a 9 Maiu. In Vaticanu se pregatesc una enciclica, carea se va tramețe la totu nuntăturele papali; ea va contine unu protest nou contra proiectului de lege emendat de senatul italiano, si care se referește la garantie, ce suntu a se dă papei, si va paraliza a priori (!) nota ministruitalianu de externe, care se astepta in privința acesta.

Causa pruso-francesă

privitoria la pacea definitiva, după cum declară Bismark in siedintă dietei federative din 12 Maiu sta asia: Dece nu ne-amu fi cointielesu in Francofurtu, amu fi luatul Parisulu său prin arangementu facutu cu comun'a său cu puterea; amu fi pretinsu, că se se traga trupele franceze indereptulu riului Loire si atunci amu fi continuat negotiarile.

Acum pacea definitiva e facuta. Prim'a diumatate de miliardu se va plati 30 dile după luară Parisului, solvirea unui miliardu va urma pana in finea lui Decembrie 1871. Dupa aceasta solvire suntemu obligati a parasi interitorile Parisului. A patra diumatate de miliardu pana in prim'a lui Maiu 1872 si cele din urma trei miliarde pana in prim'a Martiu 1874.

Pentru ratificarea prin imperatulu si prin adunarea nationale se a desfătu unu terminu de 10 dile, adica pe la 20 Maiu.

Lupta civilă se totu mai continua cu inversiunare si lucrurile incepă a se mai estinde. In Bordeaux s'a formatu unu comitetu provisoriu spre a conchiamă o adunare congresuale, la care se iedate totu cotatiile cu cate unu deputat la 20 mii locuitori, cu scopu de a pertracta despre measurele cele mai corespondintorile pentru finirea resbelului civilu, pentru asecurarea libertatilor municipale si consolidarea republicei. Congresulu era desfătu pe 10 Maiu. In adunarea nationale dela Versailles, la interpelarea regimului despre acestu congresu, respunde ministrul Picard, cumca s'a pus la cale, că se se impedece adunarea aceasta de delegati la Bordeaux. Gambetta e urdioriulu.

Comun'a din Parisu perde pe di ce merge din terenu si -si oferesc vointia de a tracta vediendu, ca o parasescu si tradăza comandanți, din care causa si pe comandanțul Rossel lu puse sub judecata martiale; er' comitetul de salute publică decise confiscarea avari mobile si nemobile a lui Thiers si derimarea casei. Canonad'a la baricade totu continua si versaillesii ocupara baricadele dela Bourg la Reine, tunuri si munitiuni.

Emilio Castelar despre politică de alegeră deputatilor in genere.

Amu patit'o de atatea ori cu credul'a noastră atitudine si cu pucin'a prace dovedita pe la alegeri, n'amu portat ince noi vin'a uneloru reale succese, ci totu numai sireti'a si amesteculu majoritatei guvernamentali. Scim acum, cari suntu apucaturele acestora inainte de alegeri, scim, ce platescă insinuatiiile loru de amicitia si fraternisari, cari apromitu munti de auru, pana candu reese er' cu majoritate prin folosirea credulitatii si a necircumspectiunei poporului, scim si aceea, ca se consuma milioane pentru a se corumpa poporul prin beuturi si ospetie si prin: cine da mai multu? Si acesta vine cu focosiurile său banderiasii mana in mana totu din partea anarchistilor guvernentali, cari apoi reesindu cu majoritate ridu in pumni de beată simplitate si o stravescu apoi colo, unde se facu legile totu in favoarea loru. Se vedem dă cum vorbesc Castelar in sied. cortesilor din Madridu despre aceasta politica, candu vorbea despre nelegalitatea alegerilor:

Actulul celu mai important in vieti a politica a statului este acel'a alu alegerilor, băsăea fiacarei puteri legale fiindu săveranitatea poporului. In societatea modernă nu existe nici o alta legitimitate. A sugrumă sufragiul universale prin aceleasi forte ce suntu destinate a lu protege, conduce poporul a negă o legalitate astfelui de minciună, si a se prepară pentru momentul favorabile de a responde esceselor de susu prin revolutiune. Unu astfelui de ministeriu nu poate fi chiamat a guverna, ci locuțul lui este acolo, unde se prepară cele mai de aproape baricade. El suntu totu deun'a pentru padirea teremului legal, ince, dece, partit'a mea me intrăba: ce este de facutu dece guvernulu falsifica alegerile? atunci respundu: a conspira in contra conspiratiunilor, a opune fortei ierasi fortei. Mecanismul social urmează alesorasi legi că si acel'a alu riului. De acea unu ministeriu, care ar respecta legalitatea si nedependentia alegerilor ar' fi mai pre susu de tota stim'a, elu ar' fi pacificatorul celu mai sinceru in Spania. Atunci n'ar exista lovitură de statu de susu si pronunciamenti de diosu, care, după ce au nimicitu cultul monarhiei, impedece națiunea de a ajunge la acelu gradu de maturitate, pe care lu reclama republic'a dela cetățanii sei.

Dece asti fi avutu misiunea de a face o incercare cu monarhia democratică, credut că asi si declarat regelui qu totu respectulu: starea lucruri-

loru din patri'a mea me deobliga a consiliá pe m. vóstra a se reintorce in patrie, precum ar' fi facutu-o in asemenea impregiuari Leopold alu Belgiei, déca nu voiti a fi respinsu cu forti'a, asemenea lui Macsimilianu in Mexico. . . . Acésta natiune, care numerá intre helebardierii sei, intre helebardierii faptici, in corpulu seu de garda, că gardisti sermani, obscuri si flamandi, nici mai multu nici mai pucinu decatul pe aceiasi duci de Savoy'a, cari acumua se incercu a fundá o dinastia. . . ." (Intre-ruperi din partea presiedintelui, aplause din partea tribuneloru.)

Castelar: Istor'a a fostu in toti timpii libera: vedeti pe Tacitus, Suetonius etc. Amu disu adeverulu: Philibert de Savoy'a si Carolu Emanuelu de Savoy'a urmau că nisce flamandi obscuri carulu triumfal alu lui Carolu V., Filipu II. etc."

(Strigari la ordine; sgomotu mare din ambele parti.)

Figueras: Se mi se arate articululu din constitutiune, prin care ducii de Savoy'a suntu declarati de neviolabili.

Castelar: Déca privescu la alegerile din urma, incercu aceleasi sentimente că la cuvintele lui Dante: "abandonati aicea ori si ce sperantie!" ceea ce me infioreaza mai multu decatul descrierea torturilor din infernu. Astfelui, mai multu inca decatul terorismului alegerilor, me paraliseza ide'a, ca nu voru fi in stare in marginile legalitatii a apará si a scapá libertatea si patri'a.

Efectulu acestoru cuvinte, că totudéun'a candu vorbesce Castelar, a fostu puternicu. —

Contribuiri

pentru ajutorarea ranitiloru, veduveloru si orfaniloru fratiloru nostri francesi, cadiuti in lupta pentru patri'a strabuna:

Blasiu 10 Aprilie. (Continuare la Gazet'a Nr. 100 si 101 — 1870 si 6, 7, 8, 21, 23, 24, 26, 32 si 33 1871.)

Prin staruint'a o. d. G. Nandra jude proc. s'a adunatu:

1. Din comun'a Bosorodu dela dd.: Ioane Popoviciu not. 1 fl., Ioane Popoviciu parochu, Nic. Popoviciu parochu, T. Popoviciu colect. cate 50 cr., Is. Bontia econ. 30 cr., Ian. Savu jude com., Nist. Vis'a econ., Andr. Tónte econ., Moise Sierbanescu plaiessiu, Ioane Sierbanescu plaiessiu, economii: Ian. Marcu, Petru Sierbanescu, Florea Visa, Atan. Vegeu, Toma Blosca, Toma Gruescu, Vas. Radu cate 20 cr., Lazaru Tónte, Dum. Dentescu cate 15 cr., Io. Tomescu lui Lazaru 12 cr., Mih. Tyrt, Vas. Bontea, Io. Tolica, Mih. Vladu, Petru Crentoie, Gavr. Stoicoiu, Gavr. Sturza, Tod. Lazarescu, Nic. Mazere, Dum. Zsiga, Toma Sierbanescu, Io. Murariu, Ián. Coroea, Petru Daniloiu, Tom. Atirescu, Mih. Pesterianu, Laz. Sierbanescu, Dion. Tertoke, Davidu Blosca, Io. Corbea, Nic. Mazere jun., Io. Buciumanu, Dum. Belusiu, Petru Mazere, Martinu Visa, Nicolae Bruzuanu, Laz. Raita, Laz. Tinegia, Buc. Sierbanescu, Tom. Buciumanu, Nic. Pitilca, Io. Pesterianu, Stanu Brizanu, Dav. Nanciu, Io. Molnia, Laz. Grecu, Petru Bontee, Ar. Tyrt, Petru Popescu cate 10 cr.; la olalta d. Bosorodu 9 fl. 67 cr.

2. Din comun'a Covragu dela dd.: Petru Nalatianu jude com. 25 cr., Petru Dumulescu econ. 20 cr., Toma Dumulescu econ., Io. Veltielanu econ. cate 15 cr., economii: Dav. Sterianu, Io. Bebusca, Inul. Constantiniu, Pav. Babusca, Io. Dumu, Pav. Guga, Ian. Babusca, Io. Veltielanu, Ian. Dumu, Dumu Dumulescu, Fil. Sterianu, Cosma Velcelanu, Laz. Iovenescu, Petru Lascu, Miclausiu Sterianu, Sofronu Baescu, Ian. Sterianu, Ian. Baescu, cate 10 cr., Petru Bultianu, Petru Dumulescu cate 5 cr., unu necunoscutu 25 cr.; la olalta din Covragu 3 fl.

(Va urmá.)

Varietati.

— In Dumineac'a viitorie, sosindu remasitiele pamentesci ale in Domnulu repausatului jude de tribunalu supremu Ioane cav. de Aldeleanu, se va tiené una solemnitate funebrale in Zerneschi, unde se va si inmormenta; la care onore de pre urma suntu invitati toti amicii si cunoscutii repausatului. —

— "Revist'a scientifica" vorbesce despre o ne-

norocire grosava: mortea a loru 11 lucratori, cauata print'o explosiune de machin'a la Pantelemonu. In tóte statele inaintate exista regulamente severe asupra conditiunilor ce trebuie se intrunesca machinistii, numai la noi nu se face nimicu in acésta privintia. In alte tieri conductorii de machine suntu supusi la ecsemene rigoróse, pre candu la noi suntu tolerati a conduce masini pana si nisce unguri ignoranti, fara de vreun controlu. Masinele pre di ce merge se inmultiescu la noi in tiér'a, desvolta rea agriculturei o reclama acést'a. Pana candu voru mai intardia acei chiamati a veghia asupra sigurantiei publice de a luá dispositiunile cuvenite? Scen'a infioratoria de mai susu ar' fi de ajunsu spre ai destepă! —

"Armonia" diuariu Hebdomadaru din Romanu scrie: ca din caus'a ploiloru necontenite, ce au cadiutu dilele aceste, riulu Siretulu, venindu forte mare, a debordatu inondandu satele: Agiudenii, Rachitenii, Tamasiensii si Scheuletiu. O asemenea catastrofa, dupa cum spunu betranii, nu s'a intemplatu mai nici odata si nu -si aducu aminte că Siretulu se mai fi venit uandu asia de mare. Sermani locuitori! cuprinsi fara veste de furi'a apei, abia si-au pututu scapá viéti'a suinduse pe acoperementurile caselor si prin vervurile arborilor, seraci'a si fomea ii va stinge cu deseverisire, déca animele cele nobile si guvernului nu voru contribui ai scapá. —

Bibliografia. Limb'a nationala si limbile straine in scóolele Romaniei de profesorul G. L. Frollo, éta opusculul, care atinge cea mai ardenta cestiune a instructiunei nóstre de prilicee si universitatii.

Predarea limbii romane este neglésa mai cu desavarsire, danduse preponderantia limbelor straine, cum este cea francesa, astfelui ca noi, dupa dis'a nemerita a autorului in acésta privintia, ne-amu aratatu mai catolici decatul Pap'a.

Pretins'a seracia literaria a facutu pre multi dintre cei, cari s'au aflatu in fruntea instructiunei, de a uitá o solicitudine mai mare ce se cuvine si reclama limb'a nationala, pre candu chiaru admittendu acésta pretinsa seracia literaria, trebuiea se fia din contra unu motivu mai multu spre a i se dá o importantia mai mare si unu cercu mai largu.

Acesta si alte cestiuni tractéza cu multa eruditie cartealui Frollo, a carei importantia credebu, ca nu amu recomandá in destulu nici cu cuvintele cele mai laudaróse. Numai cettita pote a ne pune pre adeveratulu terenu de a o intielege. Pretiulu este 84 bani.

Cestiunile ce atinge acésta brosura suntu cu multu mai importante decatul se putemu a ne margini la aceste pucine fruse. Eruditinea si talentul autorului reclama unu studiu mai largu.

"Monumentulu dela Calugarenii" drama intr'un actu de d. V. Maniu, este pies'a cu care s'a inavutu literatur'a nóstra dramatica. Autorulu este cu multu mai cunoscutu si meritosu decatul se putemu presupune, ca ingeniós'a lucrare nu va fi gustata de publiculu bucurescénu in stagiunea viitorie a teatrului.

"Revist'a scientifica", diuariu pentru vulgarisarea scientieloru naturale si fisice, redactatu de dd. profesori: P. S. Aurelianu, C. F. Robescu si Gr. Stefanescu, in Nr. 4 dela 1 Aprile a. c., are urmatóra materia: Cronica de d. P. S. Aurelianu. Observatiuni asupra esplosiunilor caldariloru de aburu de d. ingineru I. Lupulescu. Otrav'a de d. Al. N. Grecianu. Plantele cultivate in gradin'a botanica din Iasi de d. Dr. Fetu si balsamulu de d. B. Toncovicónu.

"Revist'a scientifica" a intratu in an. II. Eruditinea comitetului de redactiune, cu care suntu tractate cestiunile cele mai importante, o recomanda indestulu la caldurósa sprijinire publicului romanu.

"In Iasi", romanu originalu cu figuri de d. Th. A. Myller. Nu preste multu va vedé lumina acésta lucrare originala. —

A esitu de sub tipariu si se afia de venidare la tóte librariile: **Analele societatei academice romane**, tomnulu I, 4 lei noi; tomnulu II, 2 lei noi; tomnulu III, 2 lei noi.

Depositul este la d. Dimitrie Iarcu, strat'a pensionatulu Nr. 12 in Bucuresci.

NB. S'a pusu sub tipariu Dictionariulu romanu si Glosariulu. — Inf."

Mal nou. In Blasiu deputatiunea confrentie din Alb'a Iulia a presentatu metropolitului declaratiuaea in 6 Maiu. — Impresiunea va fi salutaria si solidaritatea va recastigá recunoscerea autonomiei provinciale si coordinarea ei. —

Nr. 2903/civ. 1871.

Edictu

Din partea magistratului urbanu si districtuale că tribunale judeciale se aduce la publica cunoscinta, cumca d. Constantinu Pantiu, asesore de tribunale penale in pensiune, prin diplom'a in tabule judecacie r. ung. din Tergulu Muresiului, cu datu 29 Martiu 1871, Nr. 2792/1871, produsa inaintea tribunalului acestuia, a documentatu aptitudinea sa la advocatia, precum si depunerea juramentului advocatiale, ér' pentru ecsercitarea advocatiei -si a alesu Brasiovu de scaunu oficiale.

Brasiovu in 22 Aprilie 1871.

Magistratulu urbanu si districtuale că tribunale.

Cancelari'a advocatiale a subsrisului se afla in cetate dupa macelarii, in casele lui Seewaldt Nr. 316.

3—3 **Constantinu Pantiu** m/p.

Publicatiune.

Din partea comisiunei impreunatelor Treiscaune (Háromszék), pentru prasila de cai, — se face cunoscutu, cumca in urm'a licentiei inaltului minister regiu de agricultura, industria si comerciu Marti, adica 20 Iuniu in San-Georgiu (Seps-Szent-György) se va tiené tergu deosebitu de cai, inaintea tergului de tiéra, care séu indatinatu a fi in diu'a de santulu Ioane, cu care ocasiune se va tiené si fuga de cai.

Care se aduce la cunoscinta publica doritorilor de a vinde si cumpara cai.

Din siedint'a comisiunei impreunatelor Treiscaune pentru prasila de cai tienuta in San-Georgiu (Seps-Szt.-György) in 8 Maiu 1871.

Conte Kálnoky m/p., presiedinte.

L. Horváth m/p., notariu

Pismeti de Brasiovu de cei mai fini

recomanda onoratului publicu

Franciscu Helf,

2—3 conditore, tergulu cailor, Nr. 38.

In contra orce tuse invecita, regosiala, inflegare, dureri de peptu, dureri de gotu si tuse magaresca prin partile sale constitutive, care nu le mai cuprindu altu syropu, midilocul celu mai signru e

Syrupulu albu de peptu de plante

de

Dr. med. Hoffmann.

Pentru Brasiovu tiene depositu in sticle à 2 fl. si 50 cr. d. I. B. Popoviciu, la "canele albu".

Cursurile

la bursa in 16 Maiu 1871 stá asia:

Galbini imperatessci	—	—	5 fl. 91 ^{1/2} cr. v. a.
Napoleoni	—	9 "	93 "
Augsburg	—	122	40 "
Londonu	—	125	"
Imprumutulu nationalu	—	59	20 "
Obligatiile metalice vechi de 5%	68	85	"
Obligationile rurale ungare	79	75	"
" temesiane	77	75	"
" transilvane	75	25	"
" croato-slav.	83	50	"
Actionile bancii	—	759	"
creditalui	—	280	20 "